

Hodnocení
diplomové práce Simony Kalousové
Vybrané problémy trestní odpovědnosti právnických osob

Recenzovaná diplomová práce o rozsahu 62 stran vlastního textu se zabývá, jak vyplývá z názvu práce, ambiciósní problematikou trestní odpovědnosti právnických osob.

Téma zvolené diplomantkou je stále aktuální a společensky závažné, a to přesto, že zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, nabyl účinnosti již k 1. 1. 2012. Tento zákon je i v současné době předmětem mnoha odborných diskuzí, což plyne, jak ve své práci správně předestírá i diplomantka, z toho, že již v době přijetí trpěl zákon řadou legislativních vad a nedostatků, které neodstranilo ani dosud deset novel citovaného zákona.

Za cíl své práce si diplomantka stanovila vymezení aktuální právní úpravy trestní odpovědnosti právnických osob v České republice a jejího právního vývoje. Dále rozbor právní úpravy trestní odpovědnosti korporací v Anglii a Walesu a vzájemné porovnání právních úprav v České republice, Anglii a Walesu. Jako výzkumnou otázku si doktorandka stanovila, zda je možné funkční převzetí některých institutů z komparované právní úpravy do právní úpravy tuzemské. Vzhledem k předepsanému rozsahu diplomové práce a rozsáhlosti celé problematiky se autorka soustředila na několik klíčových institutů. Je třeba říci, že diplomantce se podařilo stanoveného cíle dosáhnout a práce je vypracována na výborné odborné i literární úrovni.

Oceňuji náročnost zpracování tématu: Právní úprava ve srovnávaných zemích se liší nejen proto, že porovnáváme právní úpravu náležející do kontinentálního systému práva s právní úpravou anglo-amerického systému. Komparace vyžadovala pracovat se zahraničními prameny, což diplomantka úspěšně provedla. Ke zpracování práce ji pomohla také zahraniční stáž; poznatky z ní získané úspěšně zapracovala do textu své diplomové práce.

Osnova diplomové práce je jasná a logická. Diplomantka práci rozdělila do úvodu, pěti kapitol dále členěných a závěru. Nejprve v první kapitole pojednává o povaze trestní odpovědnosti právnických osob v anglo-americkém právním systému. Následuje kapitola o povaze trestní odpovědnosti právnických osob v České republice. Třetí kapitola pojednává o vývoji právní úpravy v České republice. Ve čtvrté kapitole se zabývá vybranými problémy české právní úpravy od vymezení osobní působnosti zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, přes rozsah kriminalizace jednání právnických osob,

problém přičitatelnosti, vyvinění právnické osob, resp. možnost vyvinění, až po složitou problematiku tzv. compliance programu. Pátá kapitola pak odpovídá na otázku, vytyčenou v úvodu, zda je možné aplikovat některé vybrané instituty ze zahraniční právní úpravy v českých právních poměrech. Jednotlivé části práce na sebe vhodně navazují.

Diplomová práce je zpracována na půdorysu řady odborných pramenů, z nich mnohé jsou z povahy věci cizojazyčné, což práci samozřejmě zhodnocuje. Po formální stránce má diplomová práce všechny potřebné atributy.

Juristický rozbor je dostatečně podrobný i obecně srozumitelný. Z obsahu práce je zřejmé, že diplomantka zpracovávanou látku bezpečně ovládá.

Pokud jde o otázku možného převzetí některých institutů z recenzované zahraniční právní úpravy v Anglii a Walesu, autorka uvádí, že i přes základní inspiraci z anglo-amerického právního systému, prosté převzetí institutů z „anglické“ právní úpravy možné není. Kontinentální právo má jiné zásady, odlišné principy, samozřejmě jinou povahu judikatury.

Autorka se ale zabývá také možností, zaměnit subjektivní trestní odpovědnost právnických osob v České republice za odpovědnost objektivní, což je možné u některých trestných činů v Anglii a Walesu. Dochází k závěru, že změna by si vyžadovala změnu právní úpravy. To je ale jen jedna stránka věci. i kdybychom k tomu přistoupili, potom bychom ovšem měli dvě trestní odpovědnosti dvou subjektů, ale obě by byly založeny na dvou odlišných konceptech odpovědnosti, což podle mne možné není.

S ostatními návrhy směřujícími ke zdokonalení české právní úpravy souhlasím.

Závěrem shrnuji: Diplomová práce Simony Kalousové je plně způsobilým předmětem ústní obhajoby, kterou doporučuji orientovat na otázku:

Možnost právnické osoby vyvinít se z jednání, které je jí kladeno za vinu (problematika subjektivní stránky trestného činu) v české právní úpravě. Existuje podobná možnost i u srovnávané právní úpravy u trestných činů vyžadujících zavinění.

Hodnocení: výborně

V Praze 15. 8. 2020

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,

